



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 11. De impedimentis canonicis quibus inhabilis est ad Ecclesiastica
beneficia acquirenda,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

potest ex decimis, iuxta ea quae habentur 13. quae st. 1. cap. 1. Potest quarto, ex oblationibus, & ex iis quae secundum laudabilem consuetudinem solvantur ex sepulchris, ex benedictionibus nuptiarum, & ex funeribus mortuorum, conunctis cum aliis redditibus, iuxta cap. Cum inter vos, De verborum significatione. Ex folis autem oblationibus constituitur, non est consentaneum: cum ea sint incertae, ut pote pendentes offerentium voluntate. Pari ratione nec ex folis distributionibus, quae iis solummodo dantur, qui diuino officio intersunt, tanquam merces pro personali labore: non enim tales sunt, ex quibus possit constitui corpus beneficij, quod in redditibus ordinariis, certisque consistit.

Quod atinet ad effectus fundationis beneficij; vnus est praecipuus, ut quicumque nouum beneficium notauerit, vel fundauerit, fiat patronus illius: ita ut praesentatio ad illud possidendum ipsi debeat: neque possit Episcopus sine tali praesentatione id ipsum beneficium conferre, ex cap. Decernimus 16. qu. 7. & ex cap. Nobis, De iure patronatus. Quod idem obseruandum est, cum diuino sit beneficij. Na Ecclesia ex cuius redditibus noua fundatur, efficitur patrona eius quae fundatur, ut notat Panormitanus ad cap. Ad audientiam, De Ecclesijs edificandis, num. 3. duoque sunt talis noxae Ecclesiae patronaliter quidem, si qui idem primitiuae Ecclesiae dedit & alter praepositus eiusdem primitiuae Ecclesiae, de cuius fructibus illa erecta est: panes quorum vnumquemque ius patronatus est aequale, non secus ac cum vni patre non plures haeredes succedunt.

Obseruandum est vero, eos demum fieri Ecclesiarum patronos, qui ante illarum consecrationem bona largiti sunt: quia patronus dicitur quasi pater, qui produxit ad esse Ecclesiam, antea non existentem. Non omnes tamen qui largiuntur ante consecrationem officij patronos: sed eos solos qui tantum dederint, quantum sufficit ad necessaria ministrorum, & ad luminaria, ut docet glossa prior, ad cap. Quicumque secundo, 16. quae st. 7. Ex quo habetur alter effectus fundationis beneficij: nimirum ut si fundator vel filij ipsius redacti sint ad inopiam, ab Ecclesia fundata, suffragium vitae pro temporis vsu percipiant. Quod intelligi iuxta glossam posterio rem ibidem, si egestas summa sit, & ipsa Ecclesia super sit, quod ad id sufficiat.

CAPVT XI.

De impedimentis Canonice, quibus quis inhabilis est ad Ecclesiastica beneficia acquirenda.

S Y M M A R I V M.

- 146 Mulier incapax est beneficij, & quid de Abbatisa dicendum.
- 147 Defectus tonsurae Clericali impedimentum est acquirendi beneficij.
- 148 Difficultas, An pariter impedimentum sit clericatum suscepisse ab Episcopo alieno, sine proprijs licentia.
- 149 Impedimenta matrimonij, & digamia.
- 150 Impedimenta excommunicationis, suspensionis, & irregularitatis.
- 151 Impedimentum defectus naturalium.
- 152 Impedimentum defectus fidei.
- 153 Impedimentum iniuria illata Cardinali, & acceptionis secundum beneficij curati.
- 154 Impedimenta homicidij, concubinatus, & raptae mulieris, & usurpationis bonorum Ecclesiae.
- 155 Tres modi quibus contingit filios Presbyterorum legitimos esse.
- 156 Tres casus in quibus iudicialiter incapaces sunt acquirendi beneficij.
- 157 Impedimenta iniuria illata Episcopo: impetrati beneficij, Clerici adhuc uincitis, tanquam in mortui, & simonia.
- 158 Impedimentum status personae: cum secularia sacularibus, & regularia regularibus dari debeant.
- 159 De eo, quod beneficia in ijs patronatus conferri debeant consentienter fundationi.

160 De eo quod in Gallia, & in Hispania beneficia non dantur externis.

161 Inhabilitates, quae cum non sint verae, acquisitionem beneficij non faciunt inuolidam.

Ad beneficium legitime acquirendum requiritur canonicus titulus, seu prouiso secundum Ecclesiae canones, regulas ab Ecclesia praescriptas: secundum quas aliqua requiruntur ex parte recipientis, ut carere impedimentis canonicis, de quibus in hoc capite, & habere conditiones debitas, de quibus in sequenti 12. additis in 13. nonnullis de intentione, & appetitu acquirendi beneficia. Aliqua vero ex parte conferentis requiruntur: ut legitimi modi conferendi, de quibus in 14. capite: & aliqua demum ex parte beneficij, ut vnitas, & pluralitas non incompatible, & rectus effectus: de quibus in consequentibus capitibus.

Impedimentorum autem quaedam sunt facientia inhabilem ad omnia beneficia: quaedam vero ad aliqua tantum, de illis prius: de his posterius dicemus.

SECTIO PRIOR.

De impedimentis Canonice, quae reddunt inhabilem ad omnia beneficia Ecclesiastica.

Haec sunt in duplici differentia quaedam enim absque culpa illius in quo inueniuntur, contrahuntur: & quaedam in illo proueniunt ex ipsius culpa.

Primum autem, est incapacitas ordinis Ecclesiastici: qualis est in foemina, ex cap. Vxoratus, §. finali, De conuersione coniugatorum, Et ratio est quod ipsa arcetur ab omni altaris ministerio, quod a Christo commissum est tantum sexui virili. Aduerte tamen Abbatisas quaedam esse, siue monialium adstrictarum professione religionis approbatae; siue foeminarum uiuentium in congregatione, ad instar Canonicorum secularium sine vlla professione religionis approbata, & absque abdicatione propriorum bonorum (quales uisuntur in Germaniam quemadmodum notat glossa ad cap. Dilecta, De maiori parte, & obediencia, verbo Canonicas) eademque potestatem habere: tum in foeminas, quibus praesentantur: tum etiam in Clericos seculares habentes capellas, & beneficia monasterijs ipsarum subiecta, iuxta idem cap. Dilecta: annotantque Syluester, Angelus, & Tabiena in verbo, Abbatisa. Nihilominus tamen eas neque capaces esse ordinis, ex cap. Noua, de poenitentia, & remissa neque iurisdictionis spiritalis, ex eodem cap. Dilecta, & ex cap. De Monialibus, tit. De sent. excommunic. De qua re ex professo egimus in praeced. lib. nono, cap. 7. sect. 2. Itaque Abbatisa, seu Priorissa habet quidem officium, seu administrationem monasterij sibi subiecti: non tamen beneficium; cum non habeat ius percipiendi fructus ex bonis Ecclesiae, ob ministerium diuinum annexum Clericali; seu propter titulum Clericalem: cuius incapax est foemina: sed tantum ob officium, quod habet administrandi monasterium.

Secundum impedimentum, est defectus tonsurae Clericalis. Nam beneficia non possunt conferri alijs, quam Clericis initiatis tonsura, ex cap. Cum adeo, De rescriptis, & cap. Ex literis, De transactionibus, & c. 2. De institutionibus. Neque derit postmodum tonsuram accipere, si tempore impetrationis, non fuerit iam data, prout notat glossa finalis citati capituli, Ex literis. Et confirmatur, tum argumento cap. Si co tempore, De rescriptis, in 6. tum ratione, quia cum actus in suspensio esse non possit, principium illius considerandum est, (per cap. Dudum 1. De electione, in eadem glossa in verbo, electionis tempore) iudicandumque si a principio non ualuit, neque tractu temporis conualescere; ex lege, Quod initio, ff. De regulis iuris, & ex cap. Non firmatur, eodem tit. in 6.

Disputant autem Canonistae, An is qui factus est Clericus ab alieno Episcopo sine licentia Summi Pontificis, aut Praelati sui, possit beneficia consequi tanquam Clericus: Videtur vero pars negans tenenda ut tutior: non quibus ex eo, quod talis non sit vere Clericus; sed quod sit suspensus ab executione, & priuilegio Clericatus, ex Concilio Trident.

fest. 14. cap. 2. in fine, De reform. Nec refert, quod illic habeatur tantum expressa mentio suspensionis ab executione ordinum, de quorum numero non est Clericatus, ex Theologorum saltem sententia. Nam sufficit quod in iure canonico, is etiam dicatur ordo, in cap. Cum contingat, De aetate, & qualitate: atque perinde ac ordines, prohibeatur dari ab alieno Episcopo sine proprii licentia, in cap. finali, De temporibus ordinationum in 6. eademque in illo ac in ordinibus sit prohibitionis ratio illeque sit eorum quoddam principium: ac difficile sit ut bono peragantur exitu, quae malo sunt inchoata principio cap. Principatus, l. qu. 1. Dispensare tamen poterit cum tali proprius Episcopus, iuxta citatum cap. 2. & cap. Consultationi, de temporibus ordinationum: nisi quod recurrendum sit ad Papam si Transmontanus ordinetur ab Episcopo Italiae, sine ipsius Papae, aut proprii Episcopi licentia, ex cap. 1. De temporibus ordin.

149.

Tertium impedimentum est matrimonium. Nam coniugatus etiam Clericus, inhabilis est ad omnia beneficia ex cap. 1. 2. 5. & 8. De Clericis coniugatis. Locum habet autem hoc impedimentum, quantum ad matrimonium per verba de praesenti contractum, non sit copula consummatum. At tamen non modo Clericus coniugatus, sed etiam Laicus potest in Ecclesia habere praebendam, seu stipendium sine titulo: cuiusmodi solet dari cantoribus, & organistis. Immo Episcopus potest eum Clerico coniugato non bigamo dispensare ad beneficium simplex retinendum, in vno casu nepe quando illud requirit tantum officium minorum ordinum, nec praeslo est celebs, qui eo fungatur, ex Concil. Trident. sess. 23. cap. 17. De reform. Quoad alios, & quoad alia beneficia, solus Papa dispensare potest.

Quartum impedimentum est digamia: digamus enim, beneficii capax non est: quandoquidem ordinari non potest, tanquam irregularis, prout suo loco traditum est in praecedenti actu; per consequens nec exercere potest officium, propter quod Ecclesiasticum beneficium dari habetur ex cap. finali, De rescriptis in 6. Qui vero incapax est officij & beneficii propter quod illud datur, quandoquidem inhabilis ad vnum, est etiam ad alterum ei annexum, iuxta cap. Translato De constitutionibus. Quot autem modis contingat aliquem effici bigamum, ut quis cum eo dispensare possit, iam docuimus in praecedenti tractatu de irregularitate, cap. octavo.

150.

Quintum impedimentum est poena Ecclesiastica, puta excommunicatio, per textum in cap. Postulatis, De Clerico excommunicato: itemque suspensio, prout habetur ex cap. Cum dilectus, De consuetudine, §. finali, & ex aliis, quae ibidem notat glossa verbo, A suspensio. Ac demum irregularitas ex communi sententia, teste N. narr. in lib. 5. consil. 117. De simonia, consilio 3. in responsione ad 2. questionem: Pro qua facit, quod in bullis Pontificis, quibus beneficia conferuntur, solet mentio fieri dispensationis ab irregularitate. Nam id non esset necessarium, nisi ea esset impedimentum illorum consequendorum. Vnde, ut idem N. narr. docet in Enchir. cap. 27. num. 2. 49. versa. 6. omnis irregularitas collationem quae illam subsequitur reddit ipso iure nullam. Et ratio est: quod irregularis sit inhabilis ad ordinem, & eius usum, iuxta doctrinam communem de irregularitate: beneficium vero Ecclesiasticum praerequirat Ordinem. Cuius usus significatur nomine officij spiritualis, propter quod beneficium dari dicitur, De rescriptis cap. finali in 6. Nam si irregularis sit inhabilis ad beneficium, non valebit facta ei huius collatio. Ceterum istiusmodi impedimentum tollitur ablatione poenae quae illud inducit, hoc est, absolutione ab excommunicatione, vel a suspensione, aut dispensatione in irregularitate: dummodo tamen talis siue dispensatio praecedat beneficij coactionem. Etenim sequens relinquit illam, ut prius inualidam: ita ut noua collatio sit opus.

151.

Sextum impedimentum est, defectus natalium: quem qui patitur inhabilem esse ad omne beneficium Ecclesiasticum, habetur ex cap. 1. & 2. De filijs Presbyteri, in sexto. Ille vero dicitur pati defectum natalium, qui non est natus ex legitimo matrimonio, siue sit natus ex incestu, siue ex adultério, siue ex fornicatione: de quibus plura in praecedenti tractatu de irregularitate cap. 7. Hic duo tantum mo-

nenda occurrunt. Prius est, praeter Papam (qui potest etiam in beneficio curato) Episcopum, ex cap. 1. & 2. citatis, cum quouis illegitimo posse dispensare ad beneficium non curatum. Id quod notat Tabiena verbo Beneficium 2. num. 16. ex glossa ad citatum cap. 1. verbo Defectum. Veruntamen tres casus excipiendi sunt. Primo enim, non potest Episcopus dispensare ut filius habeat quodcumque beneficium in Ecclesia in qua habet, vel habuit pater, iuxta Concil. Trident. sess. 25. cap. 15. De reformatione. Secundo, nec potest dispensare, ut filius habeat beneficium per reciprocam resignationem a patre factam in illius fauore, ut alterius beneficium in fraudem decreti casus praecedentis habeat: ex eodem Concil. Trident. ibidem. Tertio, nec potest dispensare, quando habetur statutum iuratum, vel a Papa confirmatum, ut nullus illegitimus habeat beneficium in tali Ecclesia: cuius casus meminit Tabiena in sequenti num. 17.

Posterius monendum est, dari aliquot casus in quibus ille qui natus non est legitimo matrimonio, tanquam legitimus nulla indiget dispensatione ad quodcumque beneficium. Quos breuiter tantum referemus, cum de illis iam dictum sit a. bis in memorato cap. 7. Primus est, quando pater mulierem ex qua illum suscepit, postea duxit in uxorem, ex cap. 1. & cap. Tanta, Qui filij sunt legitimi. Secundus est, quando matrimonium ex illius legitimum, reuera tamen non est: Nam in eo susceptos liberos esse legitimos, habetur ex cap. 2. & cap. Praelatum, eodem titulo. Intelligi autem dummodo matrimonium publice celebratum sit, nec coniuges sciant tale impedimentum: aut saltem alter eorum nesciat, ex cap. penultimo. Qui filij sunt legitimi. Tertius est quando generatio contingit post celebrata sponsalia, ex cap. Per tuas eodem titulo, Quartus est, quando genitus est quis ex infidelibus coniunctis matrimonio, quod iuxta ipsorum legem valuit. Nam etiam si non valeret secundum ius canonicum: talis tamen, si parentes ipsius ad fidem postea conuertantur, legitimus censetur, ex cap. finali, eodem adhuc titulo. Nota obiter, pensionum, quae dantur tantum in subsidium vitae tanquam pauperibus, sine titulo clericali, itemque pensionum iuris patronatus & aliorum similium, quae dantur laicis, illegitimum posse capacem esse, cum nihil expressse de eo prohibeatur in iure Canonico: atque odia restringenda sint potius, quam amplianda ex regula 13. iuris in 6.

Septimum impedimentum, est, defectus fidei. Sunt enim sex genera personarum, ad omnia beneficia inhabilium propter haeresim, iuxta cap. Quicumque §. Haeretici, & cap. Statutum 2. De haereticis in 6. nempe haeretici ipsi, deinde ipsorum credentes, 3. eorumdem receptores, 4. fautores, 5. defensores, & postremo eorumdem filij. De quo vide antedictum in praeced. tract. 2. num. 133.

Aduerte autem primo ad sex illa personarum genera, alios addere septimum earum personarum, quae scienter per preces haereticorum obtinent beneficium. Quorum sententiae fauere videtur citatum cap. Quicumque, in §. Ad haec: sed quia in eo non irritatur sic facta collatio, sicut in memorato §. Haeretici, probabilius est talem collationem non esse irritam ipso facto, sed tantum esse à iudicandam.

Aduerte secundo, hic nomine haereticorum comprehendendi etiam illos qui conuersi sunt ab haeresi, poenitentique; etiam si absolutionem ab excommunicatione consecuti sint: quia per eam non auferitur inhabilitas, indigens dispensatione. Comprehendi quoque Apostatas à fide iuxta cap. Contra Christianos, De haereticis, in 6. Non comprehendendi autem illos qui non sunt animo haeretici, quantumuis cum haereticis dissimulent in factis externis, neque illos qui animo sunt haeretici, sed nullo externo signo id prodant, aut non sunt pertinaces. Quod idem est de credentibus haereticorum dicendum.

Per fautores vero, defensores, & receptoros haereticorum intelligendi sunt tantum ij, qui intuitu haereseos fauent haereticis, aut illos defendunt, vel, recipient. De quibus egimus pluribus in praeced. lib. 9. cap. 14. exponendo primum canonem Bullae Coenae Domini.

Aduerte tertio ex ante memorato cap. Statutum, praedictorum

Aurum

torum filios esse ad beneficia inhables, vsque ad secundam generationem in paterna linea; & vsque ad primam in materna, id est, ex glossa i. ibid. si quis vir sit hæreticus, aut hæreticorum credens, receptor, defensor, vel fautor: filius ipsius, & nepos ex filio inhabilis est ad omnia beneficia; non item nepos, ex filia. Similiter, si quæ mulier sit hæretica, aut credens, receptrix, fautrix, vel defendrix hæreticorum: filius quidem ipsius est similiter inhabilis; non autem nepos ex filio. Requiritur autem ex eodem cap. Statutum, ad eam filiorum inhabilitatem, vt parentes de prædictis peccatis nõ egerint penitentiam: sed in eis mortui sint. Requirit quoque vt idem parentes per sententiam iudicis, aut notitiam facti probentur tales esse, ex eodem cap. doceri posse videtur, per illa verba, *filij eorum qui probantur obisse in hæresi* Nam (*probantur*) verbum est iuris, quod benignè interpretando in materia odiosa, & pœnalidicere possumus indicare propositam inhabilitatem extendi tantum ad filios eorum hæreticorum, & aliorum memoratorum, qui tanquam tales per sententiam iudicis condemnati sunt: aut per euentiam facti tales fuisse ita notum est, vt nulla tergiversatione celari possit. Sed quoniam memorata verba non indicant tale quid satis aperte; tutius est in praxi dispensationem tunc petere.

333. Octauum impedimentum est, iniuria illata Cardinali, nam ex cap. Felcicis, De pœnis, in 6. tria personarum genera propter eiusmodi iniuriam inhables redduntur ad omnia beneficia, cum quibus solus Papa dispensat. Primum est, percutientium, capientium, *captiuum in ellipse*, aut hostiliter in sequentium Cardinalem. Secundum est, participantium cum aliquo illorum, vno ex septem his modis; nempe iubendo, consulendo, scienter defendendo, scienter recipiendo, ratum habendo, locum se præbendo, fauendo. In tertio genere sunt filij, & nepotes omnium prædictorum, tam facientium quam participantium. Quibus omnibus memoræ commendandis seruiunt hi verus,

Iusto, consilium, defensor, palpo, recursus.
Autores sacij, fautores filius, hi sunt.
Si Card. percutitur à prebendis alieni.

Adterte autem participantem dando nudum consilium, aut fauorem simplicem, seu ex quo non sequitur effectus, neque vt is deterior sit, non effici ad beneficia inhables. Ad nec nepotes, qui non descendunt ex sexu virili: ita ut nepos ex filia non sit inhabilis. Item qui non descendit per rectam lineam: ita ut nepos ex fratre non sit inhabilis: quod vtrumque habetur ex eodem cap. Felcicis.

No tum impedimentum est, acceptio secundi beneficij curati. Nam habens iam vnum beneficium curatum, obtento pacifica possessione secundi item curati sine Papæ dispensatione: & perdit prius, & efficitur eo (de quo vide in sequenti num. 292 & 309.) inhabilis ad omne beneficium per Extravagantem Ioan. 22. Execrabilis, titulo de præbendis, vbi sub finem habetur quis nomine Ordinarij, & quid nomine beneficij Curati intelligendum sit.

334. Decimum est homicidium. Nam homicida est inhabilis ad omne beneficium, quando homicidium fuerit cum peccato, ex cap. Inquisitionis, De accusationibus, & ex Concil. Trident. sess. 14. cap. 7. De reform. Atque si homicidium sit voluntarium, solus Papa in tali inhabilitate potest dispensare: sin casu, nec ex proposito, vel vim vi repellendo accidat; potest, Episcopus dispensare ad beneficia non curata obtinenda: atque ad beneficia etiam curata iam ante habita retinenda: prout docet Nauarrus in *Ench. cap. 27. num. 240. in fine*. Quinimo quando negotium fuerit ei à Papa commissum potest ad omnia beneficia dispensare, iuxta Concilium Trident. loco cit. si homicidium non ex proposito, sed casu sit commissum.

Vndecimum impedimentum est concubinitas. Nam in concordatis tit. De concubinaris: concubinaris qui post primam ad monitionem non relinquunt concubinam, vel ea relicta accipiunt aliam; inhabilis est ad omne beneficium. Quod idem habetur ex Concil. Trident. sess. 25. cap. 14. De reform. Nisi quod specialiter statuat, vt post primam ad monitionem priuatur tertia parte fructuum: & post secundam, non tantum amittat eos ipsos fructus omnes, & proventus suorum beneficiorum: sed etiam suspendatur ab ad-

ministracione eorumdem, aliisque pœnis subiciatur, prout ibidem præribitur. Dispensat autem Episcopus cum omni concubinario post manifestam vitæ emendationem, quando iusta adest dispensandi causa, ex eodem cap. 14. Quamquam secundum concordata, si concubinaris ipse post primam dispensationem denuo recidat; Papa solus cum eo dispensare potest.

Duodecimum est raptus mulieris. Nam ex Concil. Trident. sess. 24. cap. 6. De reform. matrimonij, raptor mulieris & omnes illi consilium, auxilium, & fauorem præbentes, sunt incapaces omnium dignitatum: sique fuerint Clerici de proprio gradu decidunt.

Decimumtertium est, iniusta vsurpatio honorum Ecclesiæ. Nam ex Concil. Trident. s. fl. 22. De reform. cap. vltimo, & ex Bulla Pij quinti, quam refert Nauar. in *Enchir. c. 13. num. 110.* Clericus qui iniuste vsurpat bona Ecclesiastica, aut qui sic vsurpantibus consilium, auxilium, & fauorem præbet, inhabilis est ad omnia beneficia Ecclesiastica. Tam in hoc autem impedimento, quam in præcedenti solus Papa dispensat.

SECTIO POSTERIOR.

De impedimenti, que inhabilem reddant ad aliquod certum beneficij genus.

335. **Q** Vinque huius generis impedimenta dantur.

Primum est, filium esse legitimum Sacerdotis: quod tribus modis contingere potest: primo, si Sacerdos antequam susceperet sacros Ordines fuerit coniugatus, vt D. Petro, D. Hilario, & nonnullis alijs contigit. Secundo, si sit Sacerdos Græcus; nam Græcis permillum est vt vxoribus quas duxerunt ante Ordines susceptos. Neque filij inde suscepti, à beneficio arcentur etiam apud Latinõs, ex cap. Cum olim, De Clericis coniugatis. Tertio, si aliquis inuita, vel inscia vxore suscipiat sacros Ordines, & postea ex eadem filios procreet: tales enim censentur legitimi, vt ex Host. habet Syluest. in verbo, *illegitimus, quest. 4.* & alij tenuerunt, quos Thomas Sanchez commemorat lib. nono, De matrimonio disput. 38. num. 2. in fine. Et ratio esse potest, quod vir sine vxoris consensu nequeat sic se adstringere castitatis voto: vt ipsum (præsertim illegitime, seu contra iuris dispositionem emissum) matrimonio proliquo officiat. Sin autem scienter, nec contradicente vxore, eosdem Ordines susceperit, ad eam postea rediens, si filios suscipiat, erunt illegitimi, vt idem Syluester ex eodem addit. Pro quo autores in cit. n. 2. Sanchez magno numero adfert quidem, sed sententiam contrariam in sequenti num. 7. exiitimat probabilem. Nobis autem sufficit quod ille ibidem fatetur, iuxta cap. Literas. De filiis presbyt. tales habere impedimentum, quo egeant dispensatione: vt ad ordines, sic & ad beneficia. Vide dicta in præced. tract. num. 68.

336. Ac cum hæc ita sint, aduertendum est circa propositum impedimentum, quod et si filij legitimi presbyterorum, per cap. Ad ræc, De filijs Presbyt. sint capaces habendi quocumque beneficium, etiam in Ecclesia in qua pater ipsorum est Episcopus: dari nihilominus quosdam casus in quibus sunt inhables. Præcipuus est ad quem cæteri reducuntur est, quo ex cap. Præsentium & ex cap. Ad extirpandas eodem tit. filius non potest habere beneficium, quod ante illum pater habuit immediate: scilicet vero, si persona aliqua fuerit intermedia, cui concessum sit idem beneficium, cap. Ex transmissa, eodem etiam titulo. Quod procedit ex Syl. in præcedenti q. 2. in fine, quantumuis talis intermedia persona sit prædicti filij frater, id est, alius filius patris Sacerdotis, cum quo dispensatum fuerit. Porro in hoc impedimento cum filio Sacerdotis legitimo, idem dispensat qui cum illegitimo, de quo in præcedenti sectione, Impedimento 6. Neque enim difficilior est: debet dispensatio cum legitimo, quam cum illegitimo.

337. Secundum impedimentum est, iniuria illata Episcopo, ob quam per Clement. nam 1. De pœnis, inhabilitas ad beneficia pèrinde incurritur, ac ob iniuriam (de qua in præcedenti sect. impedimento 8.) illatam Cardinali: tribus tamen exceptis. Primum est, quod cum illa alia inhabilitas sit ad omnia beneficia, hæc tantum sit ad ea beneficia quæ sunt in diocesi Episcopi; qui iniuria afficitur. Secundum

est, quod

est, quod illa imponatur iis, qui hostiliter persequuntur Cardinales: & hæc determinat ijs, qui Episcopum percipiunt, ut mittunt in exilium. Tertium est, quod ex septem generibus participantium, de quibus illam imponi dictum est; vnum sit, nempe *receptum*: quibus hæc non est imposita. In isto impedimento dispensat solus Papa.

Tertium eiusdem generis in impedimento est, à Summo Pontifice impetrare beneficium adhuc viventis, tanquam iam mortui. Id enim faciens redditur inhabilis ad tale beneficium, etiam post mortem illud possidentis ex regula Cancellarij Apostolicæ De impetrantibus beneficia viventium. Ad quam regulam Ludovicus Gomez quasi. 3. docet id procedere etiam si per ignorantiam contigerit. Quod intellege cum exceptione, nisi ea sit aperte inculpabilis: quæ ut culpa, sic poena caret. In hoc autem impedimento solus Papa dispensat.

Quartum est simonia: qui enim acquirit beneficium per simoniam sic inhabilis ad illud sic acquisitum: etiam si ipso quidem ignorante, sed tamen ipsius nomine commissa sit simonia, ex cap. Quicumque. 1. quæst. quinta: de qua re iam egimus in præced. lib. 23. cap. 12. sect. 3. Ad alia autem beneficia, quæ non accepit per simoniam, inhabilis non est quidem iure antiquo, est tamen iure nouo hoc nomine: quod per quasdam constitutiones Pij quarti & Pij quinti confidentialis simonia efficiat ad omne beneficium inhabilem, prout videri potest apud Nauar. in *Enchir.* cap. 23. num. 110. vbi Pij quinti talem constitutionem refert, & declarat. Vide à nobis tractata in eodem libro 23. cap. 11. quæst. 4. diuisione 3. De dispensatione vero in hoc impedimento iam ex professo egimus in citata sect. 3. n. 186.

158.

Postremum in impedimento est status personæ, quo seculares ad regularia beneficia sunt inhabiles, ex cap. Possessiones, De rebus Ecclesiæ alienandis, vel non, ex cap. Inter quatuor, De relictis domibus: ex cap. Cum de beneficio, De præbendis in 6. ex Clemen. Ne in agro. §. Cæterum, versu Sane Prioratus, De statu monachorum: & ex Concilio Trident. sess. 14. cap. 10. De reformatione: & sess. 25. cap. 21. De regularibus. Solus autem Papa potest in hoc dispensare, nisi quod ex cit. cap. Inter quatuor: deficientibus regularibus Episcopus potest beneficia ipsorum committere Clericis secularibus, ut ibidem notat glossa: quia necessitas legem non habet.

Quo præterea impedimento, Regulares vice versa, inhabiles sunt ad beneficia secularia: argumento cap. Placuit, 16. quæst. 1. & cap. Cum de beneficio, atque cap. Beneficium, De regularibus, in 6. Itaque in eare egent dispensatione, quam solus Papa dare potest in duobus casibus: alter est, cum beneficium fuerit simplex, id est, sine animarum cura: nam ob hanc tantum regularis admittitur ad beneficium seculari, ex cap. Quod Dei timorem, De statu monachorum. Alter est, quando beneficium est quidem curatum, sed Religiosus ad illud promouendus debet transferri de vna religione in aliam. Quod quia prohibetur iure communi in Concilio Trident. sess. 14. cap. 11. in fine, heri nequit licite absque Papæ dispensatione. In alijs casibus vero, Superiores Religiosorum dispensant, saltem accedente consensu Episcopi. Si que ratione suscepti oneris debeat Religiosus suum monasterium deserere in totum, debet licentiam ad id obtinere à Papa, vel ab ipsius Legato à latere, iuxta cap. Si Abbatem, De electione in sexto. Vici potest de his Syluester in verbo *religio* 7. quæst. tertia, & tribus sequentibus.

Adhuc per istud ipsum impedimentum, Regularis profectus vnus religionis, incapax est beneficiorum regularium alterius religionis distinctæ, ex citata Clement. 1. & ex cap. Cum singula, §. Prohibemus, De præbendis, in 6. & ex Concilio Trident. cap. 10. & 21. supra citatis. In eoque opus est Papæ dispensatione per textum expressum in eod. §. Prohibemus.

159.

Ad idem quoque impedimentum referri potest quod beneficia iuris patronatus conferri tantum possint secundum institutionem, & fundationem illius à quo constituta sunt: ita ut solis habentibus conditiones quas is determinauerit, conferri debeant: cæteri que sint talium incapaces: ut si quis fundauit, & dotauit beneficium conferendum suis consanguineis, ille non est eius capax, qui non est de tali familia, vel genere: quia liberum fuit fundanti, bona sua dare Ecclesiæ

cum tali conditione, & onere: sique Ecclesia ipsa conditionem approbavit, sicut merito potest, ut fideles inducantur ad similes fundationes; ea tenet. Quod si omnes de ea familia sunt indigni tali beneficio, nulli eorum est conferendum: quia contra ius naturale & diuinum est, beneficium Ecclesiasticum indigno conferri. Igitur vel obtinenda est à Papa dispensatio, ut Clerico alterius familie deur, vel ab Episcopo, ad tempus committendum est Clerico alterius familie. Sin autem sint quidem digni de eadem familia: sed alij alterius familie sint digniores, non debent hi illis præferri: quoniam satis est, Clericum eiusdem familie esse dignum ut ius habeat, ad illud, quod fundator sibi iuste reseruauit. Alij vero quantumcumque digniores, nullum ius habent ad tale beneficium, existente aliquo digno in familia, cui est assignatum.

Refertur quoque potest ad propositum impedimentum: quod, ut meminit Nauar. in lib. 1. C. *usitorum* tit. De constitutionibus C. *usitorum* 1. in Hispania non fiant beneficia nisi Hispani, & in Gallia nisi Galli. Cuius statuti Rebuffus in praxi beneficiorum 3. parte tit. De scriptis mixtis, num. 7. rationes has habet, tum ne exteri scirent regni reuelent, tum quod illi propter idioma diuersum non valeant populum sibi commissum docere: tum demum quia nihil ipsi neque ipsorum parentes in Ecclesijs fundandis decerunt. Adde quod naturalis magis ametur, & solatur à suis quam alienus, ut insinuat in cap. Bonæ 2. sub finem. De postulatione Prælatorum: atque beneficij emolumenta potius illi, quam externo videantur deferenda, iuxta cap. Nullus inuitis, distinctione 61. ob quas causas Summus Pontifex talis statuto facile acquiescit.

Cæteræ quæ referuntur inhabilitates non sunt vere tales, & quæ acquisitionem faciant inualidam: sed totum quæ tam reddant vitiosum: ut v. g. accipere beneficium mala intentione: puta ob reditus præcipue, vel animo non perfeuerandi in statu Clericali, vel perfeuerandi in peccato publico: quæ intentiones peccata sunt quidem grauiora, non faciunt tamen inualidam, & irritam beneficij adeptionem. Quod idem iudicandum est, cum quis beneficium acquisiuit per hypocrisim, seu simulatam sanctitatem, aut etiam paupertatem. Nam etsi peccet, non tenetur tamen relinquere beneficium sic acceptum, dummodo alijs: apax sit, & aptus ad præstandum officium, propter quod illud datur. Neque refert quod sit indignus officio propter quod beneficium datur, nam indignus est tantum quoad se, seu quia non potest tale officium absque peccato exerceere, donec se corripuerit: non autem quoad populum: quoniam id ipsum officium, quod ille in peccato exerceat, est verum officium, dignum cui annexum sit beneficium: non quidem ex dignitate ministrantis, sed ministerij, quod exhibetur populo.

Similiter violator interdictionis etiam si non possit eligi, & postulari ad beneficium, ex cap. Is qui, De sententia excommunicata in 6. non est tamen inhabilis eo nomine: cum sint alij modi obtinendi beneficium: ut per collationem. Alio tamen nomine censetur inhabilis: nempe quia est irregularis, ex eod. cap. & ex sequenti cap. Is cui. Similiter cum quis eligitur per abusum secularis potestatis, aut est perituros, vel sacrilegus, vel falsarius, peccatur quidem conferendo ei beneficium: non ideo tamen est ad illud inhabilis, nisi inde effectus sit infamis. Quod addo propter regulam penultimam De regulis iuris in 6. Infamis portæ non pateant dignitatum.

CAPVT XII

De iis quæ requiruntur ut ad beneficia Ecclesiastica obtinenda, dignus quis censetur.

SYMMARIUM.

- 162 Ad dignitatem, & habilitatem referuntur quæ necessaria sunt alij quo, ut censetur beneficij capax.
163 Mutari: et aetatis necessaria: quodque ad Episcopatum, & Cardinalatum requiratur annus trigessimus.
164 Quod ad cætera beneficia, quæ annexam habent curam requiratur annus 25. incaptus.